

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **QSC auto s.r.o.**, se sídlem K Terminálu 745/1a, Brno, zastoupená JUDr. Stevem Georgesem, advokátem se sídlem Lidická 693/5, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 11. 2024, č. j. 15 A 30/2024 - 20,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 8. 2024, č. j. KUUK/119724/2024, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Trmice ze dne 16. 6. 2023, č. j. 2607/23/So. Posledně zmíněným rozhodnutím bylo žalobkyni podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „*stavební zákon z roku 2006*“), nařízeno odstranění stavby „*Quick Stop Car - AUTO&PNEUSERVIS – Ústí nad Labem*“.

[2] Žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného podala žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „*krajský soud*“), který ji usnesením ze dne 5. 11. 2024, č. j. 15 A 30/2024 - 20, pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“) odmítl.

[3] Krajský soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného bylo žalobkyni doručeno dne 27. 8. 2024. Lhůtu pro podání žaloby upravuje § 306 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „*stavební zákon z roku 2021*“), podle kterého lze žalobu podat do jednoho měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí oznámeno žalobci. Dle § 331 stavebního zákona z roku 2021 se soudní řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tedy před 1. 7. 2024) dokončí podle dosavadních právních předpisů, z čehož *a contrario* vyplývá, že soudní řízení zahájena za účinnosti stavebního zákona z roku 2021 se řídí právě jím, a to včetně lhůty pro podání žaloby. V posuzované věci připadl poslední den lhůty pro podání žaloby na 27. 9. 2024, avšak žaloba byla krajskému soudu doručena až dne 25. 10. 2024. Krajský soud tedy žalobu jako opožděnou odmítl.

[4] Proti usnesení krajského soudu podává žalobkyně (dále jen „*stěžovatelka*“) kasační stížnost, jejíž důvod podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Podle stěžovatelky krajský soud opomenul § 330 stavebního zákona z roku 2021, který stanoví, že řízení a postupy zahájené před účinností tohoto zákona se dokončí podle dřívější právní úpravy. Dřívější právní úprava přitom zahrnuje i lhůtu pro podání žaloby. Stavební zákon z roku 2021 neřeší, zda je lhůta pro podání žaloby součástí původního správního řízení, a proto je třeba přechodná ustanovení vykládat způsobem, který co nejméně zasáhne do práv účastníků. Aplikace nové právní úpravy na případ stěžovatelky by představovala porušení zásady legitimního očekávání a zásah do práva na přístup k soudu. Stěžovatelka očekávala, že žalobu lze podat v souladu s § 330 stavebního zákona z roku 2021 v dvouměsíční lhůtě, jelikož správní řízení bylo zahájeno dříve, než stavební zákon z roku 2021 nabyl účinnosti. Aplikace nové právní úpravy by stěžovatelku nepřiměřeně znevýhodnila.

[6] Stěžovatelka dále namítá, že krajský soud se nevypořádal s kolizí § 330 a § 331 stavebního zákona z roku 2021. Zatímco § 331 stavebního zákona z roku 2021 stanovuje, že řízení zahájená po 1. 7. 2024 se řídí novou úpravou, § 330 téhož zákona „*explicitně zachovává pravidla platná v době zahájení původního správního řízení.*“ Tato kolize by měla být řešena ve prospěch stěžovatelky.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným usnesením a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[8] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

pokračování

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručním písemným vyhotovením nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.*

[11] Podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.*

[12] Podle § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

[13] Podle § 331 stavebního zákona z roku 2021 *soudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

[14] Nejvyšší správní soud se otázkou aplikace § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, upravujícího lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu, opakovaně zabýval. V nynější věci zdejší soud neshledal důvod se od dosavadní judikatury odchýlit.

[15] Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s. Speciální úprava žalobní lhůty obsažená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 nabyla účinnosti dne 1. 7. 2024. V nyní posuzované věci je nesporné, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 19. 8. 2024 a doručeno stěžovateli dne 27. 8. 2024; **k vydání i doručení rozhodnutí žalovaného tedy došlo za účinnosti § 306 stavebního zákona z roku 2021.** Judikatura Nejvyššího správního soudu dospěla k závěru, že v takovém případě se uplatní lhůta pro podání žaloby zakotvená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, a žaloba tudíž musí být podána do jednoho měsíce od doručení rozhodnutí stavebního úřadu (srov. rozsudky ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025 - 34, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 1 As 25/2025 - 30, a ze dne 22. 4. 2025, č. j. 1 As 247/2024 - 90; všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Výše uvedená právní úprava ani nedává jinou možnost výkladu než tu, že v nyní posuzované věci (ve které bylo žalobou napadené správní rozhodnutí vydáno a doručeno již za účinnosti nové právní úpravy) se plně uplatní § 306 stavebního zákona z roku 2021. V nynějším případě tedy lhůta marně uplynula dne 27. 9. 2024 a krajský soud žalobu, která mu byla doručena až dne 25. 10. 2024, správně jako opožděnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[16] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s tvrzením stěžovatelky, že krajský soud se chybně nezabýval kolizí mezi § 331 stavebního zákona z roku 2021 a § 330 odst. 1 tohoto zákona. Zatímco § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 upravuje aplikaci nové právní úpravy na správní řízení a jiné postupy správních orgánů zahájené před účinností této nové právní úpravy, § 331 stavebního zákona z roku 2021 dopadá výlučně na řízení soudní. Každé z uvedených ustanovení tedy má zcela jinou věcnou působnost a dopadá na jiná řízení. Podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu je přitom prvním úkonem řízení soudního, které je jím zahájeno (§ 32 s. ř. s.). Není pokračováním řízení správního, a tedy nemůže být vnímáno jako další úkon ve správním řízení. Toto řízení bylo v době podání žaloby pochopitelně již pravomocně skončeno (zde dne 27. 8. 2024). Jak též konstatoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v usnesení ze dne 26. 8. 2008,

č. j. 7 Afs 54/2007 - 62, č. 1742/2009 Sb. NSS, „*právní ochrana poskytovaná správními soudy je ochranou originální a není pokračováním správního řízení.*“ Ustanovení § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 tedy na soudní řízení, včetně jeho zahájení a lhůty pro to stanovené, nedopadá.

[17] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že na výše uvedené nemají vliv ani závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24 (citované rozhodnutí je dostupné na www.usoud.cz). V tehdy projednávané věci bylo rozhodnutí Magistrátu města Plzně (žalovaného) tehdejší stěžovatelce doručeno ještě za účinnosti obecné úpravy lhůt dle § 72 odst. 1 s. ř. s., kdy nebyla účinná zvláštní úprava žalobních lhůt podle § 306 stavebního zákona z roku 2021 (tj. před 1. 7. 2024), a žaloba byla podána po nabytí účinnosti zvláštní úpravy žalobních lhůt dle stavebního zákona z roku 2021 (tj. po 1. 7. 2024). V takové situaci Ústavní soud shledal, že použití nové právní úpravy je porušením práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. V nynější věci však nebylo „*nepravě retroaktivně zkráceno dříve vzniklé právo stěžovatelky podat žalobu ve lhůtě dvou měsíců, tedy za dříve stanovených podmínek*“ (srov. citovaný náleze sp. zn. I. ÚS 3241/24). Stěžovatelce bylo oproti věci řešené citovaným nálezem Ústavního soudu rozhodnutí žalovaného doručeno **již za účinnosti stavebního zákona z roku 2021**. V okamžiku doručení tohoto rozhodnutí jí také podle účinné právní úpravy (§ 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021) vzniklo právo podat žalobu ve lhůtě jednoho měsíce; právo podat žalobu ve dvouměsíční lhůtě dle § 72 odst. 1 s. ř. s. jí s ohledem na okamžik doručení rozhodnutí žalovaného vůbec nevzniklo. Aplikace nové právní úpravy lhůt pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu na lhůty započaté po účinnosti této nové právní úpravy tedy není v rozporu se závěry nálezu sp. zn. I. ÚS 3241/24 (srov. již výše citovaný rozsudek č. j. 1 As 247/2024 - 90). Nadto, Ústavní soud v odkazované věci nepřistoupil ke zrušení § 306 stavebního zákona z roku 2021 a v odstavci 35 citovaného nálezu uvedl, že soudní řízení zahájená za účinnosti nové právní úpravy se budou touto novou úpravou řídit, což jen podporuje výše uvedený závěr kasačního soudu.

[18] Nejvyšší správní soud připouští, že proces rekodifikace stavebního práva byl komplikovaný, avšak podstatné je, že stavební zákon z roku 2021 byl ve Sbírce zákonů publikován již dne 29. 7. 2021, včetně zvláštního pravidla o zkrácení lhůty k podání správní žaloby v § 306 a přechodného ustanovení v § 331. Účinnost této části byla následně odložena až na 1. 7. 2024 zákonem č. 152/2023 Sb. (část I, bod 419), který nabyl účinnosti 1. 7. 2023. Shodně s krajským soudem tak Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka (respektive její zástupce) měli dostatek času seznámit se s obsahem nové právní úpravy (včetně změny žalobní lhůty) a s jejím datem účinnosti. Dále je nutné zdůraznit, že stěžovatelka byla právním profesionálem zastoupena již při podání žaloby ke krajskému soudu, nedošlo tedy k tomu, že by (jakožto právní laik) vlastním pochybením promeškala lhůtu, v níž mohla podat žalobu. Nicméně, ani pokud by stěžovatelka v řízení před krajským soudem zastoupena nebyla, bylo její povinností dodržovat zákonné lhůty. V souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* totiž platí, že každý je povinen hledět si svých práv, tedy i domáhat se soudní ochrany v zákonné lhůtě (shodně viz rozsudek tohoto soudu ze dne 20. 3. 2025, č. j. 3 As 250/2024 - 21). V opačném případě mu jde jeho nevědomost ohledně aktuálně účinné úpravy k tíži.

[19] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

pokračování

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

[21] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o samotné kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po provedení všech nezbytných přípravných procesních úkonů. Za této situace by rozhodnutí o odkladném účinku bylo nadbytečné a neúčelné.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 15. května 2025

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu